

Hur gick det för lillasyster Mia?

Minns du lillasyster Mia från Månadsbladet 4/2003? I februari bytte hon livet på barnhemmet i Zhejiangprovinsen i Kina mot ett alldeles annorlunda här i Sverige med mamma, pappa och storasyster och påbörjade det stora arbetet med att anpassa sig till sitt nya liv. Den första tiden i det nya landet är mer eller mindre tuff och arbetsam för alla nyanlända barn, men för Mias del tillkom ytterligare en faktor . Mia är född med läpp-, käk- och gomspalt och operation var planerad till maj månad, mindre än ett halvår efter att Mia kommit hem.

Den första operationen, av Mias läpp, var redan gjord i Kina och nu var det dags att sluta den mjuka och hårda gommen. Flera operationer, bl a av käken återstår och kommer att göras när Mia blir äldre.

Går det att förbereda ett så litet barn inför en operation, undrar jag, och vad kan man göra för att underlätta sjukhusvistelsen och tiden efter operationen?

- Hela familjen följde med Mia till sjukhuset, berättar Mias mamma Marit Roberts. Mia opererades på Astrid Lindgrensjukhuset strax utanför Stockholm, och deras policy är att föräldrar och syskon får vara med på avdelningen. Det var nog en stor hjälp för Mia att alla var med, tror Marit.

Operationsdagen steg alltså familjen Roberts upp klockan halv fem för att Mia skulle hinna äta frukost före fem. Därefter skulle hon vara fastande inför operationen. Vid åttatiden åkte hela familjen till Astrid Lindgrensjukhuset, Mia på fastande mage inför operationen. Hon hade blivit smord hemma med smärtstillande EMLA-kräm som förberedelse för de kanyler som skulle sättas in på sjukhuset. En märklig och lycklig slump gjorde att en av Mias käraste vänner redan väntade på sjukhuset – Aaron som bott på samma barnhem som Mia och hämtades av sin familj samtidigt som henne, och som två dagar före henne även han opererats för spalt. Aaron och Mia skulle få dela rum på sjukhuset och alltså följas åt även där.

- Några veckor före operationen var vi på FFIA:s årsmöte i Kungälv, berättar Marit, så det var inte helt och hållet obekant för henne att åka bort tillsammans med familjen, och inte heller att sova borta. Vi tror att det var en bra erfarenhet för henne att ha med inför sjukhusvistelsen, säger hon.

Hela familjen var med tills det var dags för Mia att sövas. Då får bara en förälder följa med, och det gjorde pappa Michael. För hans del var det kanske till och med tuffare än för Mia – att se henne somna och lämna henne till operationsteamet. Operationen tog cirka fem timmar, och under den tiden återstår för övriga familjemedlemmar bara att vänta.

- Vi informerade i förväg om hur viktigt det var att någon av oss föräldrar fanns på plats när Mia vaknade ur narkosen, berättar Marit, vi hade nog påpekat det både en och två gånger för alla inblandade att de måste hämta någon av oss innan hon började visa tecken på att vakna, och när Mia gjorde det fanns jag också på plats, säger hon.

Efter operationen stannade Mia några dagar på sjukhuset och hade familjen och kompisen Aaron i närheten hela tiden. På nätterna sov pappa på sjukhuset, och på dagarna kom mamma och storasyster Michelle. Mia återhämtade sig snabbt och var ganska snart ute på lekterapins gård och cyklade på trehjuling med både pappa och droppställning på släp. Efter operationen

fick hon smärtlindring med morfin och Alvedon. Morfinet togs bort dagen efter operationen, och därefter räckte det med Alvedon regelbundet. Det fick Mia också hemma de första dagarna när hon skulle sova. Också antibiotika sattes in för att undvika infektioner i såret. Marit tror att smärtlindringen var effektiv. Mia var glad och pigg och verkade inte ha ont.

- Vi tycker inte att det känns som om Mia reagerat negativt på att opereras och ligga på sjukhus, säger Marit. Vi tror inte att anknätningsprocessen störts. Tvärtom kanske det till och med är så att anknätningen stärkts av att vi funnits hos henne när det har varit jobbigt. Mia har varit oerhört duktig och tålmodig, hon gick till och med villigt med på att få armarna spjälade för att hon inte skulle kunna suga på tummen, berättar hon. Det mesta omkring operationen och efteråt har gått väldigt bra. Mia hade också tur eftersom hon slapp få plaströr inopererade i öronen. Det är inte så ovanligt att barn med spalt har vätska bakom trumhinnan, och är det så brukar plaströr sättas in i samband med operationen och man träffar också öronläkare, men det behövde alltså inte Mia, säger Marit.

Efter operationen gäller flytande kost i en vecka - något som Mia inte direkt uppskattade – och därefter mjuk och lättuggad mat. Det kan väl nämnas att glass alldeles särskilt efter en operation i munnen är en utmärkt uppfinning!

Uppliver Mia själv att något har blivit bättre efter operationen? undrar jag, och Marit berättar att Mia börjat prata mer. Före operationen ”jollerpratade” hon en hel del och mycket på kinesiska även om en del svenska ord kom mycket snabbt, och hon har ett tydligt kroppsspråk som uttrycker vad hon vill. I höst inleds en logopedkontakt för att underlätta hennes språkutveckling. Fler operationer återstår som sagt, men de ligger ganska långt fram i tiden.

Har du några råd till andra familjer med barn som tar emot barn som behöver opereras? frågar jag slutligen Marit.

- Vi tror att det var bra att vi tränat på att sova borta före sjukhusvistelsen, säger hon. Mia visste att vi skulle komma tillbaka hem så småningom. Det är också bra om hela familjen får vara med på sjukhuset, och det kan vara bra att påpeka även om det inte är sjukhusets policy. Sist men inte minst, menar Marit, det är väldigt viktigt att alla, inte minst syskon, får känna att de är delaktiga. Att kunna stödja och trösta är viktigt, och bra för syskonskapet!

Kerstin Krebs